

PIONIR

glasilo kolektiva sgp pionir novo mesto

11. marec 1983

leto XVII št. 3. (151)

Kako smo poslovali?

Tiho upanje, da bo svetovna recesija že v letu 1982 pojenjala, se ni uresničilo. V konjunkturalnih razmerah bi naše celotno gospodarstvo laže prebrodilo težave, s katerimi se srečuje v zadnjih letih, a je tudi res, da je recesija odigrala v nekem smislu pozitivno vlogo, saj nas je pahnila v tako kritičen položaj, kot je bilo potrebno, da smo se v celoti zavedli svojih težav in pričeli odpravljati slabosti. Na mnogih področjih je bil dosežen določen napredek ali pa so bila postavljena vsaj izhodišča, ki bodo v prihodnosti omogočila izboljšanje. Podobno kot leto poprej je bil tudi v letu 1982 eden osnovnih ciljev gospodarske politike znižati stopnjo rasti cen, a pri tem kljub administrativnim posegom nismo bili uspešni, saj so statistični izračuni pokazali nad 30 % inflacijo. Inflacija pa je le ena od težav, s katerimi smo se srečevali v letu 1982 tu so še brezposelnost, zadolženost (do tujine in med gospodarskimi subjekti doma), nelikvidnost, nezadovoljiva oskrba s surovinami, gorivom, energijo, nizka akumulativna sposobnost združenega dela...

Težave celotnega gospodarstva se seveda odražajo tudi na gradbeništvu. Splošni zastoj rasti proizvodnje je ob dragih kreditih povzročil padec investicij v celi državi, še posebno pa v Sloveniji. To za gradbince pomeni, da je vse težje pridobiti delo, da je zaradi konkurenčnosti treba sprejemati dela po nižji ceni, nuditi tudi kredite, zaradi tega pa je vse težje dosegati dobre poslovne rezultate. V času stagnacije gospodarstva je nujno poiskati notranje rezerve,

ŽENA - DELAVKA, ŽENA - GOSPODINJA,
ŽENA - MATI,
ŽENA - DRUŽBENA DELAVKA,
ČESTITAMO TI
ZA PRAZNIK
OSMI MAREC!

torej izboljšati kvaliteto poslovanja, saj ekspanzija ne skriva več slabosti.

Pionir je bil pod dodatnim pritiskom, da doseže dobre rezultate, saj je bilo v letu 1982 zaradi neustrezne delitve dohodka v naši delovni organizaciji uvedeno družbeno varstvo, za njegovo ukinitvev pa je bilo potrebno doseči visok dohodek (ob omejeni rasti osebnih dohodkov). Doseženi rezultati po fakturirani realizaciji so bili v letu 1982 skromnejši kot po plačani. Dosežena neto realizacija je 10 % nad planirano, a nominalno le 9 % večja kot leto poprej. Direktni stroški so 14 % nad planiranimi, zaradi česar je pokritje I 8 % manjše od plana. Visoki direktni stroški vplivajo tudi na naslednji pokritji, saj je pokritje II ob le malo hitrejši rasti fiksnih stroškov tozdiv od rasti realizacije 23 % nižje od planiranega, pokritje III pa je

kljub prispevkom delovnima skupnostima in tozdiv TKI, ki so bili nižji od planiranih, 29 % manjše od planiranega.

Doseženi celotni prihodek v letu 1982 je nominalno 15 % višji kot leto poprej in 13 % večji od planiranega. Doseženi

dohodek in čisti dohodek sta 18 % višja kot leto poprej, plan pa presegeta manj kot celotni prihodek.

Za boljše predstavo o doseženih rezultatih si oglejmo nekaj kazalcev uspešnosti dela delavcev in poslovanja:

Kazalec 1982	1981	IND 82/81	
a) dohodek na delavca	395.6	334.231	118
b) dohodek v prim. s popr. upor. posl. sredstev	44,5	48,4	92
c) akumul. v prim. z dohodkom	8,1	9,9	82
d) akumul. v prim. s popr. upor. posl. sredstev	3,6	4,8	75
e) čisti OD na del. mesto	12.196	10.731	114
f) ČP v prim. s porab. sredstvi	139	137	101

Dohodek na delavca (a) je v letu 1982 nominalno 18 % večji kot leto poprej. Rentabilnost se je zmanjšala (b), prav tako tudi akumulativnost (c in d). Povprečni osebni dohodek se je v

primerjavi s predhodnim letom povečal za 14 %. Kazalec ekonomičnosti je za malenkost ugodnejši kot leto poprej.

(Nadaljevanje na 2. str.)

(Nadaljevanje s 1. str.)

Doseženi rezultati v letu 1982 niso v celoti izpolnili pričakovanj, so pa boljši, kot je kazalo med letom, in dovolj dobri, da naša delovna organizacija ni več prekoračitelj pri izplačilih sredstev za osebne dohodke po dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka. Po tem dogovoru je bilo ob doseženem dohodku možno dvigniti maso sredstev za osebne dohodke glede na leto 1981 za 18,40 %, dejanski dvig pa je bil le 15,79 %. Ta uskladitev izplačil sredstev za osebne dohodke z dogovorom je omogočila, da je bilo v začetku leta 1983 ukinjeno družbeno varstvo v naši delovni organizaciji.

Pri izplačilih sredstev skupne porabe SGP Pionir nekoliko prekoračuje možna izplačila.

Prizadevanja za izboljšanje poslovanja, ki so že dala določene rezultate v letu 1982, v letu 1983 nikakor ne bi smela popustiti, saj lahko ponovno pričakujemo zelo težko leto. Doseganje dobrih rezultatov poslovanja bo nujno tudi v letu 1983, saj družbeni dogovor najtesneje povezuje možnost dviga osebnih dohodkov z uspešnostjo poslovanja.

MILOŠ PRIMC

Konferenca komunistov

Februarja je bila akcijska konferenca komunistov naše delovne organizacije in sicer v sejni sobi Zavarovalne skupnosti Triglav Novo mesto. Ob delegatih vseh tozdov, predstavnikov samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter vodilnih delavcev tozdov in predsednika poslovnega odbora DO so se konference udeležili še Boris Gabrič, predsednik medobčinskega sveta ZK, Alojz Padovan, predsednik občinske konference ZK, ter Niko Bricelj, član občinske konference ZK (zadolžen za OO ZK Pionir).

Po izvolitvi vseh organov za redno in pravilno delo konference je bil podan pregled realiziranih sklepov konferenc, ki je bila v letu 1981. Ugotovili so, da so bili sklepi v večini uresničeni, nekaj pa jih bo potrebno

Gostje in delegati na akcijski konferenci ZK delovne organizacije (foto: Borsan)

še izvršiti, zato je bil sprejet sklep, da:

osnovne organizacije ZK po tozdih, DSSS in IB proučijo nerealizirane sklepe prejšnje konference in jih, v kolikor so aktualni za posamezno OO, vključijo v plan dela za prihodnje obdobje. Sklepe, ki niso več aktualni, bodisi zaradi zastaranosti, zaradi organizacijskih in drugih sprememb in podobno, naj OO opustijo in o tem poročajo predsedstvu konference.

V nadaljevanju dnevnega reda dela konference so se zvrstila poročila, ki so zajemala komercialno funkcijo v DO; delo in organiziranost tozda Tehnična komerciala in inženiring (ta se je razvil iz bivše komercialne službe, službe za investicijska dela v tujini in enega dela tehnične službe); delo in problematiko izvajanja finančne funkcije v interni banki, dohodkovne odnose ter stanje priprav in obravnave ter možnosti novih oblik nagrajevanja delavcev in organizatorjev proizvodnje.

Po poročilih se je prijavilo veliko razpravljalcev, ki so ugotavljali tako dobre kot tudi slabe strani pri delu, sodelovanju, povezovanju in izvrševanju nalog v njihovih tozdih.

Že uvodoma je bila imenovana komisija za sklepe zato je bil ob zaključku konference sprejet sklep:

— da se pooblasti komisijo za sklepe in predsedstvo konference, da popravita izdelan predlog ter ga dopolnita s predlogi in idejami današnjih razpravljalcev.

Predloge je potrebno strokovno obdelati. Ko bodo sklepi formirani, jih je potrebno poslati v potrditev vsem OO ZK tozdih, DSSS in DS IB.

Sklepe bomo v celoti objavili v naslednji številki.

KATJUŠA BORSAN

Projektiramo za Libijo

Na podlagi dolgotrajnih priprav je naša DO v sodelovanju z DO Smelt iz Ljubljane prek SDPR iz Beograda prevzela veliko delo za Libijo.

Gre za izgradnjo velikega zidalnega kompleksa z enajstimi objekti. Projektiral bo naš projektivni biro, gradbena dela pa bo izvajal tozd Gradbeni sektor Ljubljana.

V začetku februarja smo od Smelta prevzeli idejne skice in tehnološke načrte za omenjene objekte. Od tega datuma je začel teči rok za projektiranje in obenem za izvedbo objektov, ki so pogojeni po sistemu „ključ v roke“. Rok je zelo kratek, saj za projektiranje in izgradnjo znaša samo štiriindvajset mesecev. Naš projektivni biro je izdelovalec gradbenega dela načrta, jekleno konstrukcijo je prevzel Mostprojekt iz Beograda, inštalacijski del pa Termofriz iz Splita, tehnolgi iz Zagreba oziroma Sarajeva. Glede na veliko število sodelavcev si moramo posebno prizadevati, da delo teče čim bolj usklajeno in tekoče, če želimo (to pa moramo) doseči rok, ki je planiran.

Za projektiranje tega zazidalnega kompleksa smo v našem biroju določili posebno skupino enajstih projektantov, ki projektirajo samo za ta kompleks.

Specifičnost tega dela narekuje, da smo vsi skupaj v enem prostoru. Ker je naš biro zelo na tesnem s prostorom, smo si v

nekdanji kletni sejni sobi uredili pomožno risalnico.

Ta prostor ni primeren za celodnevno projektiranje, ker nima naravne osvetlitve, ni prezračevanja, vendar upamo, da bomo s svojim delom, ki prispeva k izvozu, pripomogli k čim hitrejši dograditvi našega novega projektivnega biroja.

JELICA KUPEC

Človek in računalniki

2. poglavje — zgradbe računalnika in sestavni deli računalniškega sistema

Elektronski računalniki so se pojavili šele pred dobrimi tremi desetletji, vendar so v tem razmeroma kratkem času prodrli v skoraj vsa področja človeške dejavnosti. Zaradi (včasih skoraj neverjetnih) uspehov dela na računalnikih, ki so jih često, toda napačno imenovali umetni ali elektronski možgani, se je razširilo prepričanje, da prekašajo človeka oziroma da so od njega sposobnejši. V resnici pa računalnik prekaša človeka le pri hitrosti izvajanja operacij, večji zanesljivosti in v veliki zmognosti shranjevanja podatkov in hitrega dostopa do njih. Računalnik sam ni sposoben samostojno razmišljati in ne napraviti nobenega opravila, ki mu ne bi bilo predpisano vnaprej. Deluje torej lahko le na osnovi navodil, ki jih človek pripravi in posreduje računalniku v obliki programa. Bojazen, da bi računalnik zavladal nad človekom, je torej brez podlage, saj je le stroj v človeških rokah in ni sposoben sam odločati o svojem delu.

Sodobni računalniki so zgrajeni iz elektronskih sestavnih delov in če jih glede na vrsto elektronskih sestavnih delov razdelimo v generacije, dobimo naslednjo razvrstitev:

Računalniški sistem delimo glede na funkcije, ki jih

1. generacija — elektronske cevi,
2. generacija — tranzistorji,
3. generacija — integrirana vezja,
4. generacija — visoko integrirana vezja.

Računalniški sistem delimo glede na funkcijo, ki jih oprav-

ljajo posamezne enote sistema, na dva osnovna dela: na centralni in na zunaji, periferni del (slika 1).

Centralni del izvršuje razne operacije s podatki, shranjuje neposredno uporabljene podatke in rezultate ter skrbi za pravilni in smiselni vrstni red izvrševanja operacij. Naloga centralnega dela je tudi usklajevanje zunanjih enot računalnika.

Centralni del sestavljajo tri pomembnejše enote:

— **Krmilna enota** vodi delo celotnega računalniškega sistema. Določa vrstni red izvajanja programskih ukazov, povezuje centralni del z zunanjimi enotami in porazdeljuje, v skladu z zahtevami programskih ukazov, delo med posameznimi enotami računalniškega sistema.

— **Aritmetična enota** opravlja osnovne aritmetične podatke, kot so seštevanje, odštevanje, deljenje in množenje, ter logične in primerjalne operacije, kot je na primer primerjava dveh vrednosti po velikosti.

— **Centralni pomnilnik** omogoča shranjevanje trenutno potrebnih podatkov in ukazov v pomnilniških celicah, kjer so te informacije zapisane v linearnem številskem sistemu (več o linearnem pa tudi o drugih številskih sistemih boste izvedeli v prihodnjem nadaljevanju).

Vsaka pomnilna celica ima svoj naslov, ki točno določa pozicijo pomnilnika celice. Zmogljivost centralnega pomnilnika izražamo običajno v K (kilo byte). Ta enota nam pove, koliko znakov lahko shrani spomin centralnega pomnilnika, in sicer pomeni enota 1 K zmožnost centralnega pomnilnika, da shrani 1028 znakov.

Zmogljivost centralnega pomnilnika je obenem tudi merilo zmogljivosti celotnega računalniškega sistema. Sodobni računalniški sistemi imajo zmogljivosti od nekaj 10 K pa tja do 16000 (16 Mega) in več. Seveda so te velike zmogljivosti zasnovane na izrednem tehnološkem napredku in razvoju visoko integriranih elektronskih vezij (čipov), kateri imajo izredno majhne dimenzije (nekaj 10 kvadratnih milimetrov), obenem pa zelo visoke zmogljivosti shranjevanja podatkov. V zadnjem času so že izdelali čipe s kapaciteto 1 M (1 milijon znakov), čipi s kapaciteto 64 K pa so že nekaj povsem običajnega. Kot zanimivost naj navedem, da je še pred 15 leti centralni pomnilnik z zmogljivostjo 64 K spadal med velike, njegove dimenzije so bile enake dimenzijam nekaj večjih omar.

Sodobni računalniki so tudi zelo hitri. Posamezno operacijo so sposobni opraviti v 200 mili-

jonink sekunde ali pa še hitreje.

Zunanje, — to je periferne enote pa lahko razdelimo v naslednje tri skupine:

- vhodne enote,
- izhodne enote,
- zunanje pomnike enote.

Zunanje enote računalniškega sistema so pravzaprav komunikacijske povezave med računalnikom in okoljem. Omogočajo vnos podatkov, potrebnih za obdelavo, posredovanje rezultatov in shranjevanje velike množice podatkov v zunanjih spinskih napravah.

Računalniku lahko posredujemo potrebne podatke in programske ukaze na dva načina:

1. Prek nosilca podatkov. Med nosilce podatkov uvrščamo naslednje:

- luknjane kartice,
- magnetni trak,
- diskete,
- papirni luknjani trak itd.

Podatke zapisujemo na nosilce podatkov s pomočjo ustreznih naprav, kot so luknjači kartic, zapisovalci podatkov na magnetne trakove in diskete, luknjači papirnega traku in podobno.

2. Direktni vnos podatkov v računalniški sistem s pomočjo terminala.

Rezultate obdelave podatkov lahko računalnik posreduje na dva načina:

a) z zapisom rezultatov na nosilec podatkov; kot nosilec podatkov lahko nastopa papir, luknjana kartica, luknjani trak, magnetna konto kartica in podobno;

b) z direktnim prikazom rezultatov s pomočjo slikovne informacije na ekranskem terminalu ali pa z zvočno informacijo.

Za shranjevanje podatkov, ki neposredno ne sodelujejo v obdelavi, uporabljajo zunanje pomnilne enote. Te zunanje pomnilne enote so običajno tri:

- magnetne diskovne enote,
- magnetne tračne enote,
- magnetne diskete.

Magnetni diski lahko shranijo od nekaj milijonov pa do nekaj sto milijonov znakov. Povpreč-

ni čas pristopa do posameznega podatka pa je razmeroma zelo kratek in se giblje med 20 do 50 tisočink sekunde. Ti časi so seveda v primerjavi s časi ki jih doseže centralni pomnilnik, mnogo počasnejši. Vendar je cena enega znaka spomina na disku do 100-krat manjša od cene enega znaka v centralnem pomnilniku.

Za arhiviranje podatkov in za obdelave, kjer pristopni časi do posameznega podatka niso bistveni, pa uporabljamo magnetne trakove in diskete, ki so v primerjavi z diski neprimerno cenejši.

Vsako od v tem sestavku omenjenih zunanjih enot bom podrobneje predstavil kasneje.

V prihodnjem nadaljevanju bom opisal matematične osnove delovanja računalnikov in programiranja.

JANKO SKUBE

Bosna, izvir gradbenikov

Kot član stanovanjske komisije sem prepotoval večji del Bosne.

Šli smo skozi mesta, vasi pa tudi skozi najmanjše zaselke. Spoznal sem kraje in ljudi. Doživetje je nepozabno.

Bosanci predstavljajo približno 90 % delovne sile zagrebškega gradbenega tozda Pionirja. Tudi v drugih tozdih je podobno, enako v drugih h gradbenih podjetjih Hrvatske in Slovenije. Tukaj moram poudariti, da so v gradbeništvu Bosanci pogosto neposredni proizvajalci (od nekvalificiranih do visokokvalificiranih delavcev vseh strok). Oni so ogrodge te gospodarske panoge v dveh na-

ših najrazvitejših republikah. Delo njihovih rok srečujemo na vsakem koraku, ne zgolj v naši domovini, pač pa tudi v deželah Evrope, Azije in Afrike.

Kateri so razlogi za to? Ali je to tradicija, nagnjenost, ali pa edini izhod, da se najde zaposlitev? Mogoče je vsega po malem.

Za hiter razvoj industrije v Hrvatski in Sloveniji se je opredelila domača delovna sila v upanju, da je le-ta lažja od gradbeništvu. Odpade delo na terenu, dela se na toplim in pod streho. Oddaljene vasi ostajajo zapuščenice, zato ker mladi ljudje odhajajo v mesta, v njih iščejo delo, ampak nočejo v gradbenike, ker je, pravijo, tam „težek kruh“.

Drugačen položaj je v Bosni. Vasi v Bosni, tudi tiste najbolj oddaljene, ne ostajajo puste. Živijo polno. Avtobusi povezujejo vsako vas z mesti, z drugimi kraji.

Vasi so polne otrok, nataliteta ni problem. Ampak z ozirom na to, da je industrija mlada panoga v gospodarstvu, ne more zadovoljiti potrebe po novih delovnih mestih. Zato je nujno, da del prebivalstva poišče delovna mesta v drugih republikah. Pogosto si tam ustvarijo novi dom, še pogosteje pa si družino ustvarijo v lastnem kraju.

Odvisno od zvez potujejo na dom vsakih 7 ali 14 dni ter ob praznikih.

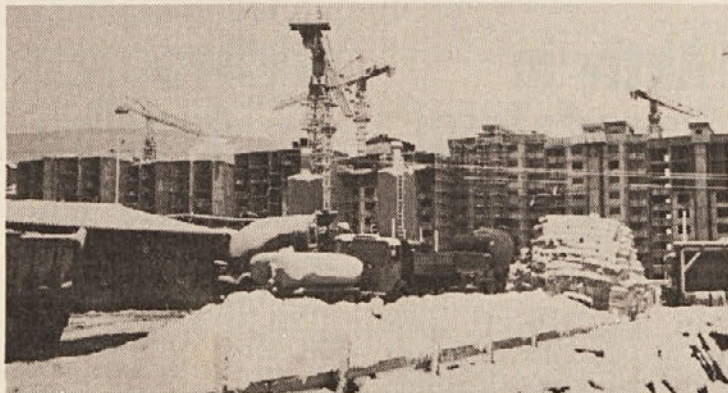
Glavna skrb za gospodinjstvo pade na pleča žensk. Če imajo kakšen košček zemlje, ali kaj živali, so obveznosti še večje. One vse to prenašajo mirno, kajti „če ne more biti boljše, je dobro tudi tako“.

Takšnemu stališču prispeva tudi patriarhalni odnos. Mogoče je v ozadju bojvniška preteklost Bosne, pesmi o hajdukih in drugih junakih, ki poveljujejo moško pogumnost. Zato očeta, moža ali brata spoštujejo, njihovi ukazi se izvajajo bolj kot drugje.

To so trdoživi in ponosni ljudje, ki so vedno naravnost v oči gledali nezdodam. Nezdodam v siromaštvu, pogosto pa tudi boja za golo življenje je bilo vedno na pretek. Številne svetle strani so izpisane z bojem in odporom. Številne pesmi ob guslah in šargijah so poveljevale junaštvo hajdukov, starega Vujadina in njegovih sinov ter drugih. Spomnimo se upora husinskih rudarjev. Spomnimo se, da je v teh gorah zrasla naša armada, da smo na tem postavili temelje naše socialistične domovine.

Bosanci se ne bojijo težav, zato so sprejeli tudi tista dela,

(Nadaljevanje na 4 str.)

Trenutno zatíšje zaradi novo zapadlega snega na gradbišču Mojmo - Sarajevu, kjer delajo TOZD Ljubljana, TOZD Krško in TOZD MKI — enota za zemeljska dela (Foto: Kravs)

(Nadaljevanje s 3. str.)

od katerih drugi bežijo. Dela gradbenikov.

Terensko življenje terja veliko odrekovanja. Zato zaslužek varčujejo, da bi lahko otroke postavili na noge, da bi si lahko zgradili streho nad glavo. Komaj dočakajo priložnost, da za kratek čas odidejo domov; če je bližje, pogosto tudi vsako soboto in nedeljo.

Ko se glavar hiše vrača, je dočakan z vso pozornostjo. Otroci že zdaleč vidijo, da prihaja oče. Pritečejo mu naproti po sadovnjakih sliv in po stazah, veselju, vpitju in hrupu ni konca.

Glave pogledujejo tudi iz drugih hiš. Morajo se pozdraviti sosedje.

Žena dočaka moža z dolžno pozornostjo in toplino. Na mizo daje priljubljeno jed in pijačo, zraven pa še obvezno črno kavo.

Obravnavajo hišne težave, delajo plane. Potem se hodi k sosedom in rojakom, ali pa oni pridejo na „kozarček pogovora“. Ni zaprtosti.

A sobota in nedelja hitro mineta. Vrniti se je treba na delovno mesto. Ostaja toplina v duši, Ostaja slika otrok, ki pozdravljajo s hišnega praga, vprašanje v skrbečih očeh žene: „Kdaj boš prišel?“

„Bom prišel, seveda, da bom prišel.“

Prišel bo med svoje hribe, sadovnjake sliv, cvetoča polja, ki niso pusta, s katerih se še sliši pesem pastirjev.

BRANIMIR GRAŠOVEC

Izobraževalna skupnost gradbeništva Slovenije Ljubljana, Aškerčeva 9

Po 11. členu Pravilnika o oblikovanju in postopku podeljevanja Kavčičevih nagrad in priznanj, sprejetega v skupščini Izobraževalne skupnosti gradbeništva Slovenije

razpisuje

Odbor za podeljevanje Kavčičevih nagrad in priznanj

Kavčičeve nagrade in priznanje za 1982

I. V letu 1983 bosta podeljeni 2 Kavčičevi nagradi in 3 priznanja

II. Kavčičeva nagrada in priznanja bodo podeljeni za izredne uspehe pri delu za napredek vzgoje in izobraževanja, za uveljavljanje socialističnega samoupravljanja in razvoj ustvarjalnih sil človeka in družbe, ki se uresničuje pri delu v vzgojnoizobraževalnih organizacijah, kakor tudi pri drugih organizacijah združenega dela, z organiziranjem vzgojnoizobraževalne dejavnosti, s strokovnimi in znanstvenimi deli ter izvajanjem pedagoško-andragoških nalog na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja kadrov gradbeništva.

III. Kavčičeva nagrada se podeljuje posameznim zaslužnim delavcem ali skupinam delavcev.

Kavčičeva priznanja se podeljujejo organizacijam združenega dela, delovnim skupnostim, družbenim organizacijam in društvom s področja gradbeništva in sorodnih dejavnosti.

IV. Kandidate za Kavčičevo nagrado in priznanja lahko predlagajo:

- organizacije združenega dela, ki kot podpisnice združujejo svoj interes v Izobraževalni skupnosti gradbeništva Slovenije,
- strokovna društva, družbene organizacije in interesne skupnosti s področja gradbeništva in sorodnih dejavnosti.

V. Predlog za kandidata mora poleg imena in drugih osnovnih podatkov imeti priloženo tudi:

- življenjepis z navedbo podrobnih podatkov iz življenja in dela kandidata,
- bibliografijo,
- podrobno utemeljitev,
- priporočila samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij.

VI. Predloge je treba poslati v zaprtem ovitku z oznako „Razpis Kavčičevih nagrad in priznanj“ do vključno 31. marca 1983 na naslov: Izobraževalna skupnost gradbeništva Slovenije, Ljubljana, Aškerčeva 9.

VII. Slavnostna podelitev Kavčičevih nagrad in priznanj bo na centralni proslavi dneva gradbincev, ki bo 3. junija 1983 v Kranju.

1-1523

končno imenovan stalni odbor RK, ki deluje še danes in sicer: Ivan Repec – predsednik, Ivan Markovič – tajnik.

Da bi bilo delovanje aktiva še boljše, smo aktiv razdelili na pododbor Krško in pododbor Brežice.

Aktiv rdečega križa tozda Krško sedaj šteje 65 aktivnih članov, kateri se več ali manj aktivno vključujejo v krvodajalske akcije, ki so v Krškem in v Brežicah dvakrat letno. Opažamo pa, da so naše krvodajalske akcije precej okrnjene, saj stalni krvodajalci počasi odstopajo, novih prostovoljcev za krvodajalske akcije pa ni, to pa zaradi tega, ker vsi narobe tolmačijo pomembnost krvodajalskih akcij in pomembnost krvi za človekovo življenje.

Trenutno ima aktiv RK v tozdu od 65 krvodajalcev aktivnih le 10 krvodajalcev; ti redno vsako leto dvakrat darujejo kri in se zavedajo pomembnosti akcij.

Od 5 do 10-krat so darovali kri naslednji krvodajalci:

Čolakovič Safet, Druškovič Vladimir, Gorišek Alojz, Granvanovič Ante, Hlava Franjo, Jusufovič Adem, Kušević Zlatko, Kostelac Martin, Prišelj Janez, Soldat Slavko, Vene Alojz, Žižek Maks, Aličehajič Ismet.

Od 10 do 20-krat so darovali kri naslednji krvodajalci:

Bevc Jože, Kozumus Andrej, Kodrič Jože, Repec Ivan, Todorovič Živko, Žnideršič Ivan.

Od 20 do 30-krat je daroval kri krvodajalec: Kene Ivan.

Nad 30-krat je daroval kri krvodajalec: Jamnikar Milan

Mislimo, da ni potrebno poudarjati pomembnosti krvodajalstva, zato naročamo vsem aktivnim članom, da angažirajo še neaktivne delavce našega tozda, da se vključujejo v humane akcije, kot je krvodajalstvo. Vsem aktivnim krvodajalcem se zahvaljujemo za darovano kri ter si želimo še takšnega sodelovanja.

IVAN REPEC

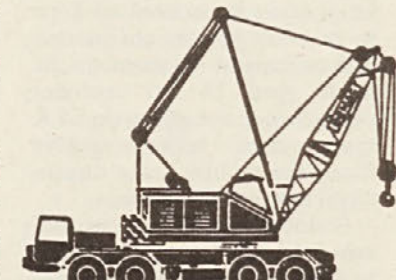
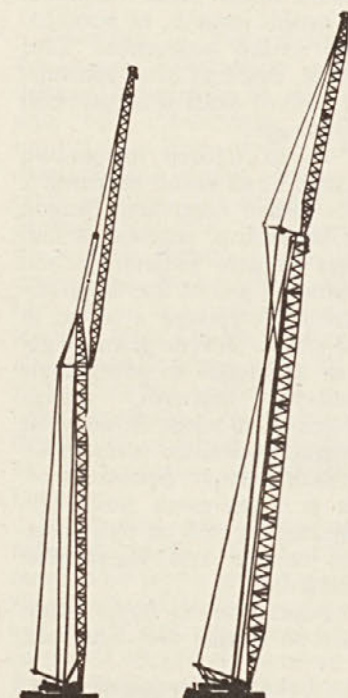
Aktiv in krvodajalci tozda Krško

Na osnovi sklepa 4 redne seje IO OOS z dne 16. avgusta 1978 je bil imenovan iniciativni odbor za ustanovitev aktiva RK v sestavi: Ivan Rovin – predsednik, Ivan Kene – član, Andrej Kozmus – član.

Iniciativni odbor se je sestajal redno in na eni izmed sej izdelal program dela, vendar ta plan ni bil realiziran zaradi odsotnosti članov iniciativnega odbora, katerih dela so bila pogojena z novimi zadolžitvami na delovnih mestih izven občine Krško.

Tako je bil na seji iniciativnega odbora 29. februarja 1980 imenovan nov iniciativni odbor v sestavi: Ivan Repec – predsednik, Ismeta Mujanovič – član, Ivan Kene – član, Andrej Kozmus – član.

Tudi takšna sestava iniciativnega odbora ni dosegla pravega cilja, ker so se pričele pojavljati vrzeli v odboru zaradi terenskega dela in nedosegljivosti članov. Zaradi težav, katere je imel odbor skozi vrsto let, je bil

Tudi ženske se bodo obrambno usposobile

Novi zakon o vojaški obveznosti opredeljuje rešitve za postopno vojaško usposabljanje žensk.

Tako je zvezni sekretariat za ljudsko obrambo določil, da se začne z razporejanjem žensk vojaških obveznic v rezervni sestavi JLA, s čimer bi se delno rešilo pomanjkanje nekaterih vojaških specialnosti v rezervnem sestavi JLA, za katere ni dovolj moških vojaških obveznikov. Zato se bo v obdobju 1983 - 1985 začelo s poskusnim vojaškim usposabljanjem žensk, ki se bodo za to vrsto obrambnega in samozaščitnega usposabljanja odločile prostovoljno.

Vojaško usposabljanje se bo izvajalo v starosti od 19 do 27 let in bo trajalo tri mesece za dolžnost vojakov in nižjih oficirjev vseh rodov, razen oklepni enot, in šest mesecev za kandidatke šol za rezervne oficirje, od tega tri mesece v šoli za rezervne oficirje in tri mesece na stažiranju v ustreznih enotah JLA.

V letu 1983 bosta dva termina napotitve prostovoljk na usposabljanje, in sicer julija (približno 21 obveznic vojakinj) in oktobra (33 obveznic od tega 21 vojakinj in 12 obveznic za rezervne oficirje); to je skupaj za Slovenijo, za občine pa še ni trenutno izdelanega razreza.

Prvo poskusno usposabljanje se bo izvajalo v vojašnicah Ljube Šercerja in Maršala Tita v Ljubljani.

Vprašanja v zvezi z nadomestilom OD, delovnim razmerjem in delovno dobo bodo razrešena v kratkem.

V času vojaškega usposabljanja se bo neposredno uporabljalo določila 46. člena zakona o vojaških obveznosti, ki pravi:

— ženska, ki je stopila v vojaško enoto, oz. v vojaški zavod zaradi vojaškega pouka se šteje za vojaško osebo od vstopa v to enoto do odpustitve iz vojaške enote oz. zavoda in nosi ta čas vojaško uniformo zanjo je obvezna vojaška disciplina ter ima vse druge pravice in obveznosti, predpisane za vojake, in je izenačena z moškimi vojaškimi obvezniki.

Pogoji za prostovoljno prijavljanje žensk za vojaško usposabljanje v JLA pa so naslednji:

— za vojaški pouk se prostovoljno prijavljajo ženske, ki ni mlajša od 19 in ne starejša od 27 let;

— na vojaški pouk se ne kličejo nosečnice in ženske, ki ima otroka, mlajšega od 7 let;

— vojaški pouk žensk traja: a) za vojake in nižje oficirje 3 mesece,

b) za rezervne oficirje 6 mesecev (3 mesece v šoli za rezervne oficirje in 3 mesece na praktičnem delu — stažiranju v komandah in enotah v JLA);

— pred napotitvijo na vojaški pouk se na zdravniških pregledih ugotovi sposobnost žensk za vojaško službo in se jim odredi rod-sluzba, v kateri bodo opravljale vojaški rok.

Ženske, ki bodo končale vojaški pouk, bodo razporejene v vojne enote JLA in teritorialne obrambe na dolžnosti, za katere bodo usposobljene.

A BEDNARŠEK

Osnovne usmeritve odbora za kulturo SGP Pionir

Z ozirom na ugotovljene potrebe in razvoj kulture v SGP Pionir bo odbor za kulturo razvijal zlasti naslednje dejavnosti:

I. LJUBITELJSKE DEJAVNOSTI

Pevski zbor:

V sklopu odbora uspešno že deluje pevski zbor, ki šteje 42 članov in je pri dosedanjem delu dosegel ustrezno kvaliteto raven, zato si moramo v naslednjem obdobju prizadevati:

— da zagotovimo redno delo pevskega zbora in tako kvaliteto strokovno vodstvo, kot smo ga imeli dosedaj;

— za številčno rast in utrjevanje zbora;

— za čim manjšo fluktuacijo v zboru;

— za populariziranje zbora med delovnimi ljudmi (poiskati vse možne oblike);

— za organiziranje vsaj enega samostojnega koncerta v sezoni;

— za sodelovanje zbora na kvalitetnih prireditvah v občini in izven nje;

— za sodelovanje zbora na organiziranih srečanjih zborov v občini in izven nje (občinska revija, kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije);

— za dobre medsebojne odnose v zboru z ustreznimi oblikami družabnega življenja.

Zadolženi: odbor za kulturo, izvršni odbor pevskega zbora.

SKUPINA

RECITATORJEV:

V sodelovanju z ZSMS SGP Pionir bomo organizirali skupino recitatorjev, ji nudili ustrezno strokovno pomoč z željo, da bi pri delu dosegla čim boljše kvaliteto in da bi člani skupine kar najbolj razvijali svoje ustvarjalne sposobnosti.

Skupina bo sodelovala na prireditvah v SGP Pionir in izven ter pri pevskem zboru.

LITERARNA

DEJAVNOST:

Z željo, da bi spodbujali ustvarjalnost delavcev, bomo zbrali literarne prispevke naših delavcev, poskrbeli za strokovno pomoč literatom, še posebno mladim, in poskrbeli, da bodo dobra dela predstavljena v našem časopisu in v drugih revijah in časopisih.

Zadolženi: odbor za kulturo in ZSMS Pionir.

LIKOVNA

IN FOTOGRAFSKA

DEJAVNOST:

Prizadevali se bomo:

— da bomo spodbujali ustvarjalnost delavcev;

— da bomo organizirali razstavo del naših delavcev;

— skrbeli, da se bodo naši delavci likovniki, fotografi udeležili kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije in drugih srečanj.

Zadolženi: odbor za kulturo.

OSTALE NALOGE ODBORA:

Z rednim obveščanjem in predstavljanjem dela različnih ljubiteljskih dejavnosti v našem glasilu in z vključevanjem teh skupin v naše prireditve bomo spodbujali delavce, da se vključujejo v delo tistih ljubiteljskih dejavnosti, ki jih v naši DO ni (folklor, gledališče itd.).

Z ustreznimi denarnimi prispevki bomo spodbujali te ljubiteljske dejavnosti na ta način, da jih bomo vključevali v naše prireditve in tako razvijali svobodno menjavo dela na tem področju.

Najtesneje bomo sodelovali z ZSMS SGP Pionir pri organiziranju proslav.

Prizadevali si bomo za urejeno delovno okolje v delovnih prostorih in izven njih in za čim manjše onesnaževanje okolja.

Poleg že naštetih dejavnosti bomo v omenjenem obdobju razvijali tudi druge oblike kulturnih dejavnosti, v kolikor bo za to interes naših delavcev.

Organizator kulture
KATJUŠA BORSAN

IZVRŠNI ODBOR MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA PIONIR
ROZMAN JOŽE — predsednik
ŠINKOVEC MILAN

— podpredsednik

VIDE IRENA — kronist
ŠTEPEC SLAVKO — blagajnik
ŠENK SLAVKO — član

Kako smo poslovali?

Tiha nada da će svjetska recesija već u 1982. oslabiti, nije se ostvarila. U konjunktturnim odnosima cjelokupna naša privreda lakše bi prebrodila teškoće sa kojima se susreće posljednjih godina, ali je istina da je recesija u određenom smislu odigrala pozitivnu ulogu, jer nas je gurnula u tako kritičan položaj, kao što je bilo i potrebno, kako bi u cjelini postali svjesni svojih teškoća i počeli otklanjati slabosti. Na mnogim je područjima bio postignut određeni napredak ili bar postavljena ishodišta koja će ubuduće omogućiti poboljšanje. Slično kao i prethodne godine i u 1982. jedan od osnovnih ciljeva privredne politike bilo je smanjenje stope porasta cijena, a u tome, uprkos administrativnim posezima, nismo bili uspješni, jer su i statistički obračuni pokazali preko 30% inflaciju. Ipak je inflacija samo jedna od teškoća sa kojima smo se susretali u 1982., tu su još bili besposlenost, zaduženost, nezadovoljavajuća opskrba sirovinama, gorivom, energijom, niska akumulativna sposobnost udruženog rada...

Naravno, teškoće cjelokupne privrede odražavaju se i u građevinarstvu. Opći zastoj porasta proizvodnje prouzročio je, uz skupe kredite, pad investicija u cijeloj državi, a posebno u Sloveniji. To za građevinare znači sve teže dobivanje posla, te da zbog konkurentnosti treba primati poslove po nižoj cijeni, nuditi kredite, a zbog toga sve je teže postizati dobre poslovne rezultate. U vrijeme stagnacije privrede neophodno treba potražiti unutarnje rezerve, dakle, poboljšati kvalitet poslovanja, jer ekspanzija više ne skriva slabosti.

Pionir je bio pod dodatnim pritiskom, postizanja dobrih rezultata, jer je u 1982. zbog neodgovarajuće raspodjele dohotka u našoj radnoj organizaciji bilo uvedeno društveno starateljstvo, a za njegovo ukidanje trebalo je postići visok dohodak uz ograničen porast osobnih dohodaka. Postignuti rezultati po fakturiranoj realizaciji bili su u 1982. skromniji nego po plaćenju. Postignuta neto realiza-

TOZD MKI izvaja dela tudi za druge naročnike. Trenutno na smučišču Log pod Mangartom (foto: Kravs).

cija 10% je veća od planirane, a nominalno samo 9% veća nego godinu dana ranije. Direktni troškovi su 14% iznad planiranih, zbog čega je pokrivenost I 8% manje od plana. Visoki direktni troškovi utječu i na sljedeća pokrivenost, jer je pokrivenost II uz samo malo brži porast fiksnih troškova OOUR od porasta realizacije, 23% niže od planiranog, a pokrivenost III je uprkos doprinosima radnim zajednicama i OOUR TKI, koji su bili

niži od planiranih, 29% manje od planiranog.

Ukupni prihod postignut u 1982. nominalno je 15% viši nego godinu dana ranije i 13% viši od planiranog. Postignut dohodak i čisti dohodak 18% su viši nego godinu dana ranije, a plan premašuju manje od ukupnog prihoda.

Kako bi bolje razumjeli postignute rezultate pogledajmo nekoliko pokazatelja uspješnosti rada radnika i poslovanja:

Pokazatelj	1982	1981	IND 82/81
a) DOH po radniku	395.666	334.231	118
b) DOH u upor. sa prosj. upotr. posl. sred.	44,5	48,4	92
c) Akumul. u upor. sa DOH	8,1	9,9	82
d) Akumul. u upor. sa prosj. upotrij. posl. sred.	3,6	4,8	75
e) Čisti OD po rad. mjes.	12.196	10.731	114
f) CP U upor. sa potroš.	139	101	101

Dohodak po radniku (a) u 1982. nominalno je za 18% veći nego godinama dana ranije. Rentabilnost se smanjila (b), a isto tako i akumulativnost (c i d). Prosječni osobni dohodak

Vhod v mesto Sebha (foto: ing. Mlakar)

povećao se za 14% u uporedbi sa prethodnom godinom. Pokazatelj ekonomičnosti malo je povoljniji nego godinu dana ranije.

Postignuti rezultati u 1982. nisu u cijelosti ispunili očekivanja, ali bolji su nego što je izgledalo tokom godine i dovoljno dobri pa naša radna organizacija nije više prekoračitelj kod isplata sredstava za osobne dohotke po dogovoru o ostvarenju društvenog usmjerenja raspoređivanja dohotka. Po tom dogovoru bilo je moguće uz postignuti dohodek povećati masu sredstva za osobne dohotke obzirom na 1981. za 18,40%, a stvarno povećanje bilo je samo 15,79%. To usklađivanje isplata sredstava za osobne dohotke sa dogovorom omogućilo je da je na početku 1983. bilo ukinuto društveno starateljstvo u našoj radnoj organizaciji.

Kod isplate sredstava zajedničke potrošnje SGP Pionir malo prekoračuje moguće isplate.

Nastojanja za poboljšanje poslovanja koja su već dala određene rezultate u 1982., u 1983. nikako ne bi smjela popustiti, jer možemo očekivati jako tešku godinu. Postizanje dobrih rezultata poslovanja bit će neophodno u 1983., jer društveni dogovor najtješnje povezuje mogućnost podizanja osobnih dohodaka sa uspješnošću poslovanja.

MILOŠ PRIMC

Konferencija komunisti

U veljači (februaru) bila je akciona konferencija komunisti naše radne organizacije u sobi za sjednice u Zajednici za osiguranje Triglav Novo mesto. Među prisutnim delegatima svih OOUR, predstavnicima organa i društvenopolitičkih organizacija te vodećih radnika OOUR bio je i predsjednik poslovnog odbora RO, a na konferenciji još su sudjelovali Boris Gabrić, predsjednik međuopćinskog vijeća SK, Alojz Padovan, predsjednik općinske konferencije SK, i Niko Bricelj, član općinske konferencije SK (zadužen za OO SK Pionir), /

(Nadaljevanje na 11. str.)

OSMI ZIMSKI ŠPORTNI DAN

Letošnja zima ni bila ravno najbolj naklonjena organizatorju športnega dne. Pokroviteljstvo sta prevzela TOZD Telnična komerciala in inženiring ter TOZD Keramika, ki sta imela kar veliko dela s pripravami prog. Seveda pa ne smemo pozabiti in pohvaliti smučarjev iz TOGRELA in DSSS, ki so priskočili v pomoč. Tekmovanje je bilo na Trdinovem vrhu na Gorjancih.

Število tekmovalcev je bilo spet presenetljivo, saj jih je tekmovalo kar 220. Pomerili so se v veleslalomu in tekilih.

Kot vedno so bili tekmovalci tudi tokrat deljeni po startnih grupah.

Rezultati:

VELESALOM—MOŠKI:

A. 1. OŠTRBENK Franc—TOGREL, 2. ŠONC Marjan—Keramika, 3. ZUPANČ Tonček—DSSS, 4. BOŠKOVIČ Rajko—Zagreb, 5. KOZOLC Ciril—PB.

B. 1. TRATAR Božo—MKI, 2. ŠTANGELJ Jože—MKI, 3. LIPNIK Tomaž—PB, 4. SLAPŠAK Janko—TKI, 5. RAŽEN Vlado—PB.

C. 1. REBERNIK Drago—TKI, 2. AVŠIČ Janez—TOGREL, 3. BRAČKO Slavko—LO, 4. RAČEČIČ Albert—DSSS, 5. VERČEK Milan—PB.

VELESALOM—ŽENSKE

D. 1. PUGELJ Irena—TKI, 2. LOVKO Andreja—TKI, 3. STARIČ Zvonka—DSSS, 4. VENE Milka—LB, 5. CRNČIČ Tina—IB.

E. 1. BRAČKO Cita—DSSS, 2. BORSAN Katjuša—TKI, 3.

INTIHAR Ivica—Ljubljana, 4. BRAČKO Martina—DSSS, 5. ŠUŠTARŠIČ Ivanka—PB

TEKI—MOŠKI:

A. 1. GRM Janez—DSSS, 2. STRNIŠA Jože—PB, 3. NOVAK—MKI, 4. ILAR Slavko—MKI, 5. PODBRŠČEK Alojz—TOGREL

b. 1. LIPNIK Tomaž—PB, 2. MAJES Jože—DSSS, 3. RAVBAR Milan—MKI,

B. 1. LIPNIK Tomaž—PB, 2. MAJES Jože—DSSS, 3. RAVBAR Milan—MKI,

TEKI ŽENSKE:

C. 1. PUGELJ Irena TKI, 2. SAJE Marjeta—PB, 3. KASTREVC Majda—DSSS

D. 1. ŠUŠTARŠIČ Ivanka—PB, 2. BRAČKO Martina—DSSS, 3. BORSAN Katjuša—TKI, 4. INTIHAR Ivica—Ljubljana, 5. ŠUŠTAR Majda—IB

EKIPNO MOŠKI—VELESALOM IN TEKI:

1. TOZD PB, 2. TOZD MKI, 3. DSSS

EKIPNO ŽENSKE VELESALOM IN TEKI:

1. TOZD TKI, 2. DSSS, 3. TOZD PB.

GENERALNA RAZVRSTITEV—ŽENSKE IN MOŠKI:

1. DSSS—1163,06 točk, 2. TOZD PB—1136,35 točk,

3. TOZD MKI—1016,32 točk, 4. TOZD TKI—961,79 točk in

5. TOZD Togrel—798,86 točk.

TEKST: KATJUŠA BORSAN
FOTOGRAFIJE: NIKO ŽIGANTE

PIONIRA

Delavske zimske športne igre

Občinski sindikalni svet Novo mesto – komisija za šport in rekreacijo, je v nedeljo, 6. februarja 1983, na Trdinovem vrhu na Gorjancih organizirala zimske športne igre v veleslalomu.

Tega tekmovanja se je udeležila tudi ekipa naše delovne organizacije ter dosegla naslednje rezultate:

moški do 25 let:
7. RANGUS DAVOR
moški – 25 do 35 let:
2. ŠONC Marjan, 3. OŠTRBENK Franc, 5. JAMNIK Milan, 8. TRATAR Božo

moški – 35 do 45 let
3. VESEL Tone, 10. REBERNIK Drago

moški nad 45 let:
15. FILIČIČ Marjan
moški ekipno:

1. KRKA, 2. IMV, 3. ISKRA Novo mesto, 4. NOVOLES, 5. PIONIR, itd.

Ženske do 30 let:
2. PUGELJ Irena, 12. STARIČ Zvonka

ženske nad 30 let:
6. ŠUŠTAR Majda, 7. BORSAN Katjuša

ženske ekipno:
1. KRKA, 2. NOVOTEKS, 3. NOVOLES, 4. PIONIR, 5. IMV, itd.

KATJUŠA BORSAN

Množična udeležba na troboju na Javorovici (foto: Kravs)

Prijateljska tekma

V soboto, 19. februarja, je bila na Javorovici prijateljska tekma v veleslalomu, organiziral jo je SGP Pionir, TOZD MKI. Sodelovali so smučarji GRADBICA iz Kranja, TOZD SKO in GIP INGRAD, TOZD Mehanizacija, iz Celja.

V skupni razvrstitvi je zmagal GRADBINEC Kranj (725,57 točk) pred INGRADOM iz Celja (590,51 točk) in Pionir TOZD MKI (349,20 točk).

Lepo vreme, ki je spremljalo tekmovanje, je še pripomoglo k boljšemu vzdušju. Tako je srečanje res uspelo.

Spominski pokal je osvojila naša smučarska ekipa v sestavi:

— člani: 2. OŠTRBENK Franc, 5. ŠONC Marjan, 6. VESEL Tone

— veterani: 3. GRABDOVEČ Tone, 4. REBERNIK Drago, RAČEČIČ Albert

— članice: 2. ŠUŠTAR Majda, 3. BORSAN Katjuša

KATJUŠA BORSAN

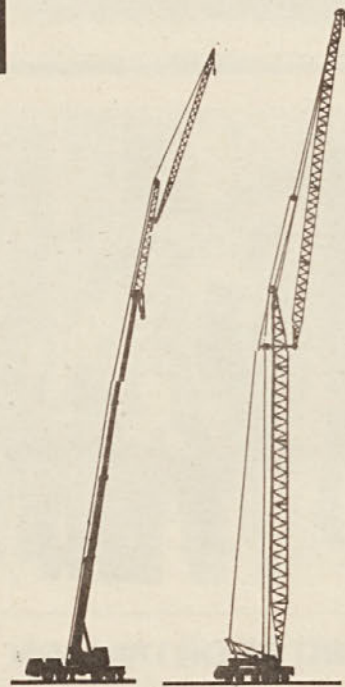
Obveščanje je pravica in dolžnost

PIONIR

Pokal Javorovice

Na pobočju Gorjancev, na Javorovici, kjer je 4. bataljon Cankarjeve brigade 16. marca 1944 izkrvavel skoraj do zadnjega moža, je bilo v nedeljo, 20. februarja, v organizaciji smučarskega društva Sentjernejske spominsko tekmovanje v veleslalomu.

Sodelovalo je blizu 300 smučarjev in smučark, od pionirjev, pionirk, mladincev, mladink, članov in članic do veteranov.

(Nadaljevanje s 6. str.)

Nakon izbora svih organa za redovan i pravilan rad konferencije bio je pregled realiziranih zaključaka konferencije koja je bila 1981. Utvrdili su da su zaključci većinom bili ostvareni, ali da ima još dio onih koje će još trebati izvršiti, te je zato bio usvojen zaključak da osnovne organizacije SK OOUR, RZZP i IB proanaliziraju ne-realizirane zaključke prethodne konferencije i da se, ukoliko su aktualni za pojedinu OO, uključe u plan rada za naredno razdoblje. Zaključke koji nisu aktualni bilo zbog toga što su zastarjeli zbor organizacionih ili drugih izmjena i slično, OO trebaju zanemariti i o tome izvjestiti predsjedništvo konferencije.

U nastavku dnevnog reda rada konferencije došli su na red izvještaji koji su obuhvatali komercijalnu funkciju u RO, rad i organiziranost OOUR Tehnička komercijala i inženiring (koji se razvio iz bivše komercijalne službe službe za investicijske radove u inozemstvu i jednog dijela tehničke službe); rad i problematiku izvođenja financijske funkcije u internoj banci; dohodovne odnose, stanje pripreme i rasprava te mogućnosti novih oblika nagrađivanja radnika i organizatora proizvodnje.

Nakon izvještaja prijavilo se mnogo raspravljачa koji su utvrdili dobre i slabe strane rada, suradnje, povezivanja i izvršavanja zadataka u njihovoj OOUR. /

Već na početku-bila je imenovana komisija za zaključke, te je zato na kraju konferencije bio usvojen zaključak:

— da se komisiju za zaključke i predsjedništvo konferencije opunomoći da korigiraju izradeni prijedlog te da ga dopune prijedlozima i idejama današnjih raspravljачa.

Prijedloge treba stručno obraditi. Kada zaključci budu formirani potrebno ih je poslati na potvrdu svim OO SK, OOUR, RZZP i DS IB.

Zaključke ćemo u cijelosti objaviti u slijedećem broju.

KATJUŠA BORSAN

**Ne pozabimo: bez do-
brega obveščanja ni
uspješna samoupravlja-
nja!**

**Dopisujte v PIONIR —
pričakujemo novice in
prispevke tudi iz vaše
temeljne organizacije!**

Na konferenci komunistov (foto: Borsan)

Projektiramo za Libiju

Na temelju dugotrajnih priprema naša je radna organizacija u suradnji sa RO Smelt iz Ljubljane preko SDPR iz Beograda preuzela veliki posao za Libiju.

Radi se o izgradnji velikog zazidljivog kompleksa od jedanaest objekata. Projektirat će naš projektivni biro, a građevinske će radove izvoditi OOUR Građevinski sektor Ljubljana.

Početkom veljače (februara) preuzeli smo od Smelta idejne skice i tehnološke nacрте za pomenute objekte. Od tog datuma počeo je teći rok za projektiranje i ujedno za izvođenje objekata, koji su pogodeni po sistemu „ključ u ruke“. Rok je jako kratak, kjer za projektiranje i izgradnju iznosi samo dva-desetičetiri mjeseca.

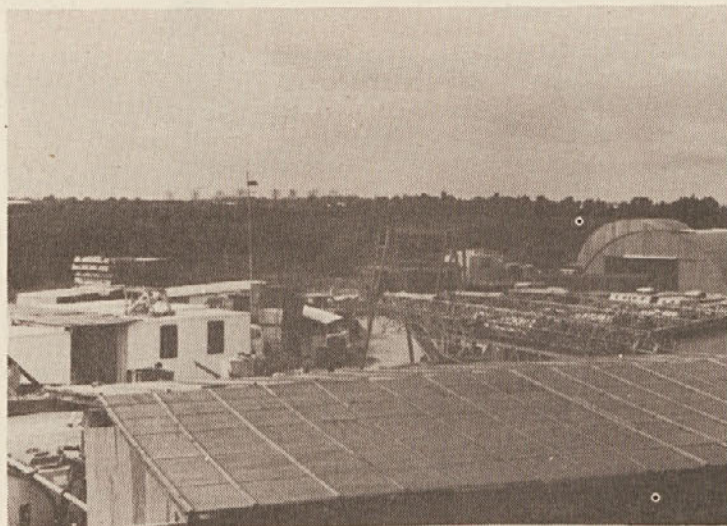
Naš projektivni biro izvoditelj je građevinskog dijela nacрте, čeličnu konstrukciju preuzeo je Termofriz iz Splita, tehnolozi su iz Zagreba odn. iz Sarajeva. Obzirom na veliki broj suradnika posebno moramo nastojati da se rad odvija što uskladenije i tekuće ukoliko želimo, a to moramo. Postići rok koji je planiran.

Za projektiranje ovog zazidljivog kompleksa u našem smo biuru odredili posebnu grupu od jedanaest projekatana koji projektiraju samo za taj kompleks.

Specifičnost tog rada zahtijeva da svi budemo zajedno u jednoj prostoriji. Zbog toga što se naš biro nalazi u jako skućenom prostoru, organizirali smo pomoćnu crtaonu u nekadašnjoj podrumskoj sobi za sjednice.

Taj prostor ne odgovara za cjelodnevno projektiranje jer nema prirodnog osvjetljenja, zračenja, ali nadamo se da ćemo svojim radom koji doprinosi izvozu pripomoći što bržu izgradnju našeg novoh projektivnog biroa.

JELICA KUPEC

Pionirjeva tehnička baza in uprava pri Tripoliju (foto: ing. Mlakar)

Bosna, vrela građevinara

Kao član stambene komisije, proputovao sam većim dijelom zapadne Bosne.

Prošli smo gradovima, selima, pa i najmanjim zaseocima. Upoznao sam kraj i ljude. Doživljaj je nezaboravan.

Bosanci čine blizu 90 % radne snage zagrebačkog OOUR Pionira. Slično je i u drugim OOUR, pa i u drugim građevinskim poduzećima Hrvatske i Slovenije. Tu se mora naglasiti i činjenica da su Bosanci u građevinarstvu najčešće neposredni proizvođači od nekvalificiranih do visokokvalificiranih radnika svih struka. Čine dakle, okosnicu ove grane privrede u dvije naše najrazvijenije republike. Djela njihovih ruku susreći se na svakom koraku, ne samo u našoj zemlji, već i u zemljama Evrope, Azije i Afrike.

Koji su tome razlozi? Je li to tradicija, sklonost, ili jedini izlaz pronalazjenja zaposlenja? Možda u tome ima svega pomalo.

Naglim razvojem industrije u Hrvatskoj i Sloveniji, domaća radna snaga opredijelila se za nju smatrajući je lakšom od građevinarstva. Ne mora se odlaziti na teren, radi se u toplom i pod krovom. Udaljena sela ostaju napuštena, jer mladi ljudi odlaze u gradove, tu traže posao ali neće u građevinare, jer je to, kažu „težak kruh“.

U Bosni je druga situacija. Sela Bosne, pa i ona najzabačena ne ostaju pusta. Žive punim životom. Autobusi povezuju svako selo sa gradovima, sa drugim krajevima.

Sela su puna djece, natalitet nije problem. Ali obzirom da je industrija mlada grana privrede, koja se počela razvijati tek poslije oslobođenja, ne može zadovoljiti potrebe za novom radnim mjestima. Stoga je nužno da dio stanovništva potraži radno mjesto u drugim republikama. Često tu osnuju novi dom, ali češće porodicu osnivaju u svom kraju.

Ovisno o vezi, putuju kući svakih 7 ili 14 dana i praznikom.

Teret brige za domaćinstvo tako većim dijelom pada na leđa žena. Ako je tu i komadić

(Nadaljevanje na 12. str.)

(Nadaljevanje z 11. str.)

zemlje i nešto stoke, obaveze su još veće. Sve to one podnose stoički i mirno, jer „ako ne može bolje, dobro je i tako“.

Ovakom stavu pridonosi još prisutan patrijarhalni odnos. Možda tome pridonosi ratnička prošlost Bosne, pjesme o hajducima i drugim junacima koje veličaju mušku hrabrost. Zato se otac, muž ili brat, poštuju, a njihove se naredbe izvršavaju više no drugdje.

Žilavi su to i ponosni ljudi, koji su nedaćama uvijek gledali ravno u oči. A nedaća i siromaštvo, često i borbe za goli život uvijek je bilo na pretek. Mnoge su svjetle stranice ispisanе borbom i otporom. Mnoge su pjesme uz gusle i šargije veličale junaštva hajduka starog Vujadina sa sinovima i druge. Sjetimo se bune hasinskih rudara. Sjetimo se kako je u ovim planinama stvorena naša armija, udaren temelj naše socijalističke domovine. Tu je opjevana epopeja Kozare i Drvara. Dugo bismo mogli nabrajati.

Ne boje se Bosanci poteškoća, pa su prihvatili i one poslove od kojih drugi bježe. Poslove gradevinara.

A terenski život traži mnoga odricanja. Zato se zarada štedi, kako bi se podigla djeca na noge, kako bi se izgradilo krov nad glavom. Jedva se dočeka prilika da se sklone malo do kuće, do svojih. Ako je bliže, često i svake subote i nedelje.

Kad se glava kuće vraća, dočekan je svom pažnjom. Djeca izdaleka vide da otac dolazi. Sjure niz šljivike i puteljke u susret. Veselju, ciki i graji nikad kraja. Glave proviruju i iz drugih kuća. Susjedi se moraju pozdraviti.

Žena dočeka muža sa dužnom pažnjom i toplinom. Na stol se stavlja omiljeno jelo i piće, uz obaveznu crnu kavu.

Raspravlja se o kućnim problemima, stvaraju planovi. Kasnije se svraća do susjeda i rodaka, ili oni svrate na „čašicu razgovora“. Nema zatvorenosti. Sve se mora znati o problemima ili uspjesima.

Ali subota i nedelja brzo prođu. Treba se vratiti na radno mjesto. Ostaje toplina u duši. Ostaje slika djece što mašu sa kućnog praga, pitanje u brižnim očima žene: „Kad ćeš doći?“

„Doći ću, jašta da ću doći.“
I doći će željno opet među svoja brda, šljivike, rascvjetala polja, koja nisu pusta, sa kojih se još čuje pastirska pjesma.

BRANIMIR GRAŠOVEC

Čovjek i računar

2. poglavlje – izradivanje računara i sastavni djelovi računskog sistema

Elektronski računari pojavili su se tek prije nešto više od trideset godina, ali u tom su razmjerno kratkom vremenu prodrli skoro u sva područja ljudske djelatnosti. Zbog ponekad skoro najvjerojatnih uspjeha u radu na računarima koje su često ali nepravilno zvali umjetni ili elektronski mozgovi, proširilo se uvjerenje da su bolji od čovjeka, odnosno da su sposobniji od njega. U stvari računar premašuje čovjeka samo u brzini izvođenja operacija, većoj poverljivosti i u velikoj mogućnosti shranjivanja podataka te mogućnosti brzog dolaska do njih. Sam računar nije sposoban samostalno razmišljati i ne može napraviti ni jedan posao ukoliko mu unaprijed ne bi bilo propisan. Dakle, može djelovati samo na temelju uputa koje pripremi čovjek i koje posreduje računar u obliku programa. Svaka bojazan da bi računar mogao zavladati čovjekom bez podloge je, jer to je samo stroj u ljudskim rukama i nije sposoban sam odlučivati o svom radu.

Suvremeni računari napravljeni su od elektronskih sastavnih dijelova i ako ih podijelimo po vrstama elektronskih sastav-

nih dijelova u generacije dobijemo slijedeću podjelu:

1. generacija – elektronske cijevi,
2. generacija – tranzistori,
3. generacija – integrirani krugovi,
4. generacija – visoko integrirani krugovi.

Računski sistem obzirom na funkciju koju obavljaju pojedine jedinice sistema dijelimo na dva osnovna dijela: na centralni i na vanjski – periferni dio (slika 1).

Centralni dio izvršava razne operacije sa podacima, čuva neposredno upotrijebljene podatke i rezultate, te brine o pravilnom i logičnom redosledju izvršavanja operacija. Uskladivanje vanjskih jedinica računara također je zadatak centralnog dijela.

Centralni dio sačinjavaju tri najvažnije jedinice:

– Upravljačka jedinica vodi rad cjelokupnog računskog sistema. Određuje redosled izvođenja programskih naredbi, povezuje centralni dio sa vanjskim jedinicama i dijeli u skladu sa zahtjevima programskih naredbi.

– Aritmetička jedinica obavlja osnovne aritmetične radnje kao što su: zbrajanje, odbijanje, dijeljenje i množenje, te logične i uporedne operacije je kao na primjer: uporedba dviju vrijednosti po veličini.

– Centralna memorija omogućava čuvanje trenutno potrebnih podataka i naredbi u ćelijama za memoriju gdje su te informacije za pisane u linearnom brojanom sistemu (više o linearnima i o drugim brojčanim sistemima doznat ćemo u slijedećem nastavku).

Svaka ćelija memorija ima svoj naziv koji točno određuje poziciju pomaka ćelije. Mogućnosti centralne memorije obič-

no izražavamo u K /kilo byte). Ta nam jedinica kazuje koliko znakova može čuvati memorija centralne memorije i to znači jedinica 1 K je mogućnost centralne memorije da čuva 1028 znakova.

Mogućnost centralne memorije ujedno je i mjerilo mogućnosti centralnog računskog sistema. Suvremeni računski sistemi imaju mogućnosti od nekoliko 10 K pa do 16000 (16 Mega) i više. Naravno te velike mogućnosti temelje na izuzetnom tehnološkom napretku i razvoju visoko integriranih elektronskih krugova (čipova) koji imaju izuzetno male dimenzije (nekoliko 10 kvadratnih milimetara), a ujedno jako velike mogućnosti čuvanja podataka. U posljednje vrijeme već su izradili čipove kapaciteta 1 M (1 milijun znakova), čipovi kapaciteta 64 K već su nešto sasvim obično. Kao zanimljivost mogu reći da je još prije 15 godina centralna memorija kapaciteta 64 K spadala među velike, a njegove dimenzije bile su jednake veličini nekoliko većih ormara.

Suvremeni računari jako su brzi. Sposobni su pojedinu operaciju obaviti za 200 milionitih djelova sekunde ili još brže.

Vanjske, tj. periferne jedinice možemo podijeliti na slijedeće tri grupe:

- ulazne jedinice
- izlazne jedinice
- vanjske memorije jedinice.

Vanjske jedinice računskog sistema zapravo so komunikacijske veze između računara i sredine. Omogućavaju unošenje potrebnih podataka za obradu, posredovanje rezultata i čuvanje velikog broja podataka u vanjskim napravama za memoriju.

Na dva načina možemo računaru posredovati potrebne podatke i programske naredbe:

1. /Preko nosioca podataka. Među nosioce podataka uvrštavamo slijedeće:

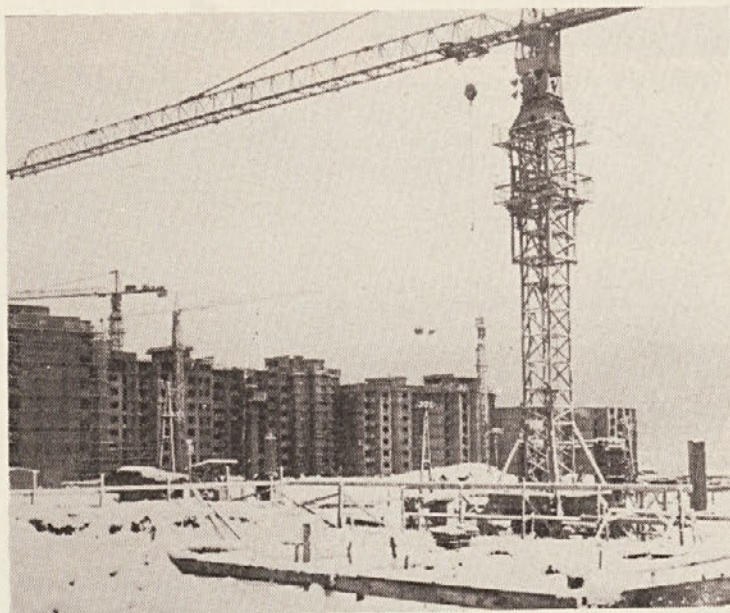
- brušenje kartica,
- magnetna traka,
- diskovi,
- papirnata brušena traka itd.

Podatke zapisujemo na nosioce podataka pomoću odgovarajućih naprava kao što su: bušači kartica, zapisivači podataka na magnetne trake i diskove, bušači papirne trake i slično.

2. Direktno unošenje podataka u računski sistem pomoću terminala.

Rezultate obrade podataka računar može posredovati na dva načina:

a) zapisivanjem rezultata na nosioca podataka; kao nosilac podataka može doći papir, bu-

Gradbišće v snegu. V ozadju stanovanjski bloki, ki jih gradijo Ingrad iz Celja, Kraški zidar in drugi (foto: Kravs)

šena kartica, bušena traka, magnetna konto kartica i slično;

b) direktnim prikazivanjem rezultata pomoću slikovne informacije na ekranskom terminalu ali zvučnom informacijom.

Za čuvanje podataka koji direktno ne sudjeluju u obradi upotrebljavamo vanjske jedinice za memoriju. Te su obično tri:

- magnetne disk jedinice,
- magnetne trakaste jedinice,
- magnetne diskete.

Magnetni diskovi mogu čuvati od nekoliko milijuna pa do nekoliko stotina milijuna znakova. Prosječno vrijeme pristupa do pojedinog podatka srazmjerno je kratko i kreće se između 20 do 50 tisućinki sekunde. To je vrijeme mnogo sporije od vremena koje postiže centralna memorija, ali cijena jednog znaka pomaćenja na disku je do 100 puta manja od cijene jednog znaka u centralnoj memoriji.

Za arhiviranje podataka i za obradu gdje vrijeme dostupa do pojedinog podatka nije bitno, upotrebljavamo magnetne trake i diskete koje su u uporedbi sa diskovima neuporedivo jeftiniji.

Svaku od ovih vanjskih jedinica pomenutih u sastavu kasnije ću podrobnije predstaviti.

U narednom nastavku predstaviti ću vam matematične osnove djelovanja računara i programiranja.

JANKO SKUBE

I žene će se osposobiti za odbranu

Novi zakon o vojnoj obavezi donosi rješenja o postepenom vojnom osposobljavanju žena.

Tako je savezni sekretariat za narodnu odbranu odredio da se počne sa raspoređivanjem žena vojnih obveznica u rezervni sastav JNA, čime bi se djelimično rješilo nedostatak nekih vojnih specijalnosti u rezervnom sastavu JNA za kojem nema dovoljno muških vojnih obveznika. Zato će u razdoblju 1983-1985 započeti probno vojno osposobljavanje žena, koje će se dobrovoljno odlučiti za tu vrstu obrambenog i samozastitnog osposobljavanja.

Vojno osposobljavanje izvodit će se u uzrastu od 19 do 27 godina i trajat će tri mjeseca za dužnost vojnika i nižih oficira svih rodova osim oklopnih jedi-

nica, i šest mjeseci za kandidatkinje škola za rezervne oficire, od toga tri mjeseca u školi za rezervne oficire i tri mjeseca na stražiranju u odgovarajućim jedinicama JNA.

U 1983. bit će dva termina upućivanja dobrovoljki na osposobljavanje i to u srpnju (julu) oko 21 obveznica-vojnica i u listopadu (oktobru) 33 obveznice, od toga 21 vojnica i 12 obveznica za rezervne oficire, to je ukupno za Sloveniju, a za općine još nemamo izrađen omjer.

Prvo pokušano osposobljavanje izvodit će u kasarnama Ljubljane, Šercera i Maršala Tita u Ljubljani.

Pitanja u vezi naknade OD, radnog odnosa i radnog staža uskoro će se rješavati.

Za vrijeme vojnog osposobljavanja neposredno će se koristiti odredba člana 46. zakona o vojnoj obavezi, koji kaže:

- žena koja je stupila u vojnu jedinicu, odn. u vojni zavod zbog vojne obuke, računat će se kao vojnička osoba od ulaska u to jedinicu do otpuštanja iz vojne jedinice, odn. zavoda i za to vrijeme nosi vojničku uniformu, za nju je obavezna vojnička disciplina te ima sva druga prava i dužnosti propisane za vojnike i izjednačena je sa muškim vojnim obveznicima.

Uvjeti za dobrovoljno prijavljivanje žena za vojno osposobljavanje u JNA slijedeći su:

- za vojnu obuku dobrovoljno se prijavljuje žena koja nije mlađa od 19 i starija od 27 godina,

- na vojnu obuku ne pozivaju se trudnice i žene koje imaju dijete mlađe od 7 godina,

- vojna obuka traje:

- a) za vojnike i niže oficire 3 meseca
- b) za rezervne oficire 6 mjeseci (3 mjeseca u školi za rezervne oficire i 3 mjeseca na praktičnom radu - stražiranju u komandama i jedinicama u JNA),

Počitniško naselje Miholašćica na Cresu (foto: Borsan).

- prije stupanja na vojnu obuku na liječničkim se pregledima utvrdi sposobnost žena za vojnu službu i odredi im se rod-sluzba u kojoj će obavljati vojni rok.

Žene koje budu završile vojnu obuku bit će raspoređene u vojne jedinice JNA i teritorijalne odbrane na dužnosti za koje budu osposobljene.

A. BEDNARŠEK

Osnovni pravci odbora za kulturu SGP Pionir za 1983

Obzirom na utvrđene potrebe i razvoj kulture u SGP Pionir odbor za kulturu posebno će razvijati slijedeće djelatnosti:

I. OMILJENE DJELATNOSTI

Pjevački zbor:

U sklopu odbora već uspješno djeluje pjevački zbor koji broji 42 člana i koji je u dosadašnjem radu postigao odgovarajući kvalitetan nivo, zato u narednom razdoblju moramo nastojati kako bi:

- osigurali redovan rad pjevačkog zbora i kvalitetno stručno vodstvo, kao što smo ga i do sada imali,
- brojčano povećati i učvrstiti zbor,
- imali što manju fluktuaciju u zboru,
- popularizirali zbor među radnim ljudima (potražiti sve moguće oblike),
- organizirali bar jedan samostalan koncert u sezoni,
- zbor sudjelovao na kvalitetnim priredbama kako i u općini tako i izvan nje,

- zbor sudjelovao na organiziranim susretima zborova u općini i izvan nje (općinska revija, kulturni susret građevinskih radnika Slovenije),

- u zboru imali dobre međusobne odnose sa odgovarajućim oblicima društvenog života.

Zaduženi: odbor za kulturu, izvršni odbor pjevačkog zbora.

GRUPA RECITATORA:

U suradnji sa SSOS SGP Pionir organizirat ćemo grupu recitatora, ponuditi im odgovarajuću stručnu pomoć uz želju da u radu postignu što bolji kvalitet i da bi članovi grupe što bolje razvijali svoje umjetničke reproduktivne sposobnosti

Grupa će sudjelovati na priredbama u SGP Pionir te izvan njega i u pjevačkom zboru.

LITERARNA DJELATNOST:

U želji kako bi podstakli stvaralaštvo radnika sakupljat ćemo literarne priloge naših radnika, pobrinuti se za stručnu pomoć literatima, a posebno mladim i pobrinuti se kako bi dobra djela bila predstavljena kako u našem glasilu tako i u drugim revijama i glasilima.

Zaduženi: odbor za kulturu i SSOS Pionir.

LIKOVNA I FOTOGRAFSKA DJELATNOST:

Nastojat ćemo:

- podsticati stvaralaštvo radnika,
- organizirati izložbu radova naših radnika,
- brinuti kako bi naši radnici, likovnjaci i fotografi sudjelovali na kulturnom susredu građevinskih radnika Slovenije i na drugim susretima.

Zadužen: odbor za kulturu.

OSTALI ZADACI ODBORA:

Redovnim obavještavanjem in predstavljanjem rada različitim omiljenih djelatnosti, hobi-ja, u našem glasilu te uključivanjem tih grupa u naše priredbe, podsticat ćemo radnike na uključivanje u rad onih omiljenih djelatnosti kojih nema u našoj radnoj organizaciji: folklor, kazalište itd.

Odgovarajućim dinarskim priložima podsticat ćemo djelatnost tih omiljenih djelatnosti na taj način što ćemo ih uključivati u naše priredbe i tako razvijati slobodnu razmjenu rada na tom području.

(Nadaljevanje na 14. str.)

(Nadaljevanje s 13. str.)

Najtješnje ćemo sudjelovati na SSOS SGP Pionir na organiziranju proslava.

Nastojat ćemo urediti radnu sredinu kako u radnim prostorijama tako i izvan njih te brinuti

o što manjem onečišćavanju sredine.

Pored već nabrojanih djelatnosti u pomenutom ćemo razdoblju razvijati i druge oblike kulturnih djelatnosti, ukoliko naši radnici pokažu zanimanje za to.

KATJUŠA BORSAN

Knjižnica pri SGP Pionir Novo mesto

Že nekaj let strokovni delavci pri Pionirju opozarjajo, da je potrebno urediti centralno strokovno knjižnico, ki bi služila potrebam celotne delovne organizacije. Cilj naše DO pa je tudi, da čim prej registriramo lastno raziskovalno enoto in si tako omogočimo vključitev v raziskovalno delo s področja gradbeništva na nivoju Slove in Jugoslavije ter konkuriranje na natečajih za pridobivanje raziskovalnih nalog, ki jih sofinancira republiška raziskovalna skupnost. Eden od pogojev za registracijo raziskovalne skupnosti pa je urejena strokovna knjižnica in INDOK služba v DO. Zato je strokovni kolegij 7. decembra 1982 sprejel sklep, da se v naši DO začne z organizacijo strokovne knjižnice.

Knjižnica SGP Pionir, ki opravlja knjižničarske storitve za celotno DO, je sestavni del oddelka za razvoj v tehnični službi DSSS in je pričela s poslovanjem januarja 1983

Delo knjižnice je zelo oteženo zaradi neprimernih prostorov, saj se večina strokovne literature nahaja v omarah na hodnikih tehnične službe, in zaradi slabe dosežanosti evidence pri naročanju in hranjenju strokovne literature.

Za normalno poslovanje knjižnice je v letu 1983 nujno pridobiti primeren prostor in opremo ter doseči, da bodo vsi uporabniki strokovne literature v DO Pionir poslovali v skladu s poslovnikom knjižnice.

POSLOVNIK KNJIŽNICE SGP PIONIR NOVO MESTO

S tem poslovnikom se ureja delo knjižnice SGP Pionir Novo mesto, tako status, naloge, nabava knjižničnega gradiva, strokovna obdelava knjižničnega gradiva in izposojevanje gradiva.

Status knjižnice

Knjižnica SGP Pionir Novo mesto je organizacijski del oddelka za razvoj v tehnični službi DSSS. Notranje delo knjižnice vodi knjižničar; ta je podrejen vodji oddelka za razvoj, ki vodi celotno delo oddelka. Podpisnik navzven je tehnični direktor.

Naloge knjižnice

Naloga knjižnice je, da podpira in razvija delo SGP Pionir. To nalogo opravlja s tem, da:

- nabavlja, strokovno obdeluje, hrani in posreduje knjige in knjižnično gradivo z delovnega področja SGP Pionir;

- strokovno obdelano knjižnično gradivo razporeja tozdom in oddelkom oz. naročnikom in vodi o tem evidenco;

- sodeluje s centralnim katalogom pri centralni tehniški knjižnici v Ljubljani in pri Študijski knjižnici v Novem mestu;

- sodeluje s centralno tehniško knjižnico v Ljubljani pri koordinaciji nabave tuje literature;

- sodeluje v medknjižnični izposoji;

- sodeluje z Jugoslovanskim zavodom za standardizacijo, naroča nove standarde, jih fotokopira in razpošilja naročnikom.

Nabava knjižničarskega gradiva

Vso literaturo naročajo tozdi in oddelki DSSS prek knjižnice. Knjižnica na osnovi internih naročil in odobritve tehničnega direktorja nabavlja knjižnično gradivo in potrjuje račune iz finacijskih sredstev, ki so določena v vsakoletnem planu združenih sredstev sklada za razvoj. Druge organizacijske enote ne morejo samostojno nabavljati knjižničnega gradiva.

Publikacije finančno-upravnega značaja (katerih veljavnost je krajša od enega leta) naročajo organizacijske enote same iz lastnih sredstev.

Ostale publikacije finančno-upravnega značaja (zvezni in republiški predpisi, standardi, navodila) naročajo organizacijske enote prek knjižnice. V knjižnici se vodi o njih evidenca kot za ostalo knjižničarsko gradivo, hranijo pa se na organizacijskih enotah, za katere so bile

nabavljene in kjer jih pri delu uporabljajo.

Ko veljavnost oz. uporabnost teh publikacij preneha in če jih organizacijska enota predlaga za izločitev, jih le-te pošljejo knjižnici, da jih izloči in črta iz evidence.

Vse knjige, periodične publikacije in dokumentacijsko gradivo naroča pri dobavitelju knjižnica in pri tem sodeluje s centralno tehniško knjižnico glede koordinacije pri nabavi tuje literature.

Strokovnjakom knjižnica posreduje in knjigotrske prospekte in druga bibliografska pomagala za izbor novega knjižničnega gradiva.

Knjižnično gradivo naročajo organizacijske enote z interno naročilnico svojega tozda oz. oddelka, ki naj vsebuje tudi imena uporabnikov, za katere se literatura naroča. Naročilnica mora biti naslovljena na: KNJIŽNICA – tehnična služba – DSSS. Knjige lahko naročajo zainteresenti skozi vse leto, revije pa je možno naročiti le enkrat na leto, to je vsako jesen, in to v terminu, ki ga določijo založniki.

Strokovna obdelava knjižničnega gradiva

Knjižnično gradivo strokovno obdelajo v knjižnici, ki vodi naslednje kataloge:

- inventarno knjigo – ločeno za knjige in periodične publikacije,
- abecedni imenski katalog,
- naslovni katalog,
- stvarni sistemski katalog, urejen po UDK (univerzalna decimalna klasifikacija).

Razen teh katalogov vodi knjižnica še naslednje pomožne kartoteke:

1. kartoteko periodičnih publikacij, urejeno po abecedi stvarnih naslovov revij, kjer vodi evidenco o rednem prihajanju posameznih števil;

2. kartoteko izposojenih revij, urejeno po abecedi naslovov revij;

3. kartoteko izposojenih knjig in revij, urejeno po abecedi naslovov uporabnikov;

4. kartoteko kroženja revij, urejeno po abecedi naslovov revij, ki vsebuje imena uporabnikov po prioriteten vrstnem redu, kot jim revijo pošilja;

5. kartoteko naročil;

6. izvleček klasifikatorjev UDK za signature;

V inventarni katalog se vpiše pregledno in z žigi knjižnice opremljeno knjižnično gradivo s skrajšanim bibliografskim opisom. V ustrezne rubrike se vpiše tudi cena, številko računa in dobavitelja publikacije.

Knjige in periodične publikacije se katalogizira po katalogi-

zacijskih pravilih za znanstvene knjižnice. Knjiga se klasificira po UDK in po tem sistemu postavlja na police.

Kataložni listki so opremljeni s signaturo, ki bazira na UDK, zaporedje knjig znotraj strokovne skupine je urejeno po abecednem vrstnem redu avtorjev. Na takaložnem listku je zabeležena tudi inventarna številka.

Listki periodičnih publikacij so postavljeni na posebnih policah, ločeno od knjig, po abecedi naslovov. Strokovno obdelane najnovije številke revij se pošlje v kroženje do posameznih uporabnikov. Po končanem kroženju jih razporedi knjižničar na police v čitalnici, zatem pa se številke tekočega letnika zbirajo v posebnih ovitkih v skladišču.

Kroženje vodi knjižničar po določenem periodičnem redu. Ob zaključku letnika se pošlje periodične publikacije v vezavo ali pa se jih postavi na police v mapah.

Izposojanje knjižničnega gradiva

1. Knjige in periodične publikacije se izposoja v prostorih knjižnice, v tozdu, v oddelke in na dom.

2. Knjižnično gradivo izposoja knjižničar in si ga uporabniki ne smejo izposojati.

3. Knjige se izposoja praviloma za en mesec. Uporabnik lahko čas izposoje podaljša, če se za izposojeno delo ne zanimajo drugi uporabniki.

4. Knjige, ki so v stalni rabi v tozdu ali na oddelkih, se izposoja tudi za daljši čas, vendar so zanje prav tako osebno zadolženi posamezni uporabniki.

5. Vsako medsebojno izposojevanje je nujno javiti knjižničarju, da uredi osebno zadolžitve, ki jo uporabnik potrdi s podpisom.

6. Revije se prav tako izposoja za štirinajst dni. Številke tekočih letnikov, ki so vključene v kroženje, se izposoja praviloma za en teden in to šele po končanem kroženju.

7. Številke tekočega letnika tistih revij, ki jih rabijo izključno samo v enem tozdu ali oddelku, ostanejo lahko prek celega leta v tozdu ali oddelku, ob zaključku letnika pa se komplet letnik vrne knjižnici.

8. Knjižnica posreduje svojim uporabnikom knjižnično gradivo tudi iz tujih knjižnic v skladu z navodili o izposojevanju knjig med knjižnicami v SRS in drugimi republikami. V skladu s tem poslovnikom pošilja svoje knjižnično gradivo tudi drugim knjižnicam.

9. Gospodarskim organizacijam in zavodom, ki nimajo knjižnic, se izposoja na uradno

in pismeno vlogo, v kateri jamčijo za izposojeno knjižnično gradivo. Pri tej izposoji se rok izposoje lahko podaljša največ dvakrat.

10. Uporabnik odgovarja za izposojeno knjižnično gradivo. Ako uporabnik poškoduje ali izgubi izposojeno knjižnično gradivo, mora poravnati nastalo škodo.

11. Pred odhodom iz delovne organizacije mora vsak uporabnik vrniti knjižnici izposojeno gradivo, oz. poravnati nastalo škodo.

12. Zaradi lažjega poslovanja

si posamezni tozdi lahko uredijo pomožne knjižnice, vendar morajo le-te poslovati v sklopu knjižnice v tehnični službi, in sicer tako, da vse knjižnično gradivo naročajo prek knjižnice v tehnični službi in si nato osebe, zadolžene za knjižnično tozda, knjižnično gradivo osebno izposodijo v knjižnici tehnične službe ter isto naprej izposojajo prek svojih knjižnih listkov in svoje kartoteke izposojevalcev.

Poslovnik je sprejel in potrdil delavski svet DO na 9. redni seji 14. junija 1979.

čune za nju iz finansijskih sredstava koja su svake godine određena u planu udruženih sredstava fonda za razvoj. Druge organizacijske jedinice ne mogu samostalno nabavljati knjižničarsko gradivo.

Publikacije finansijsko-upravnog karaktera (čije je važenje kraće od jedne godine) naručuje same organizacijske jedinice iz vlastitih sredstava.

Ostale publikacije finansijsko-upravnog karaktera (savezni i republički propisi, standardi, upute) organizacijske jedinice naručuju preko knjižnice. O njima se u knjižnici vodi evidencija kao za ostalo knjižničarsko gradivo, a čuvaju se u organizacionim jedinicama za koje su bile nabavljene i gdje ih upotrebljavaju u radu.

Kada prestane važenje odn. upotrebljivost tih publikacija i ako ih organizacijska jedinica predloži za izdvajanje, treba ih poslati knjižnici kako bi ih izdvojila i brisala iz evidentiranja.

Sve knjige, periodične publikacije i dokumentacijsko gradivo knjižnica naručuje od dobavljača i kod toga suraduje sa centralnom tehničkom knjižnicom obzirom na koordinaciju nabavke strane literature.

Stručnjacima knjižnica posređuje prospekte knjiga na tržištu i druga bibliografska pomagala za izbor novog knjižničarskog gradiva.

Organizacijske jedinice naručuju knjižničarsko gradivo putem interne narudžbenice svoje OOUR odn. odjela koja treba sadržavati imena korisnika za koje se literatura naručuje. Narudžbenica mora biti adresirana na: KNJIŽNICA — tehnička služba — RZZP. Interesenti mogu tokom cijele godine naručivati knjige, a revije se mogu naručivati samo jednom godišnje, tj. svake jeseni i to u terminu kojeg određuju izdavači.

Stručna obrada knjižničarskog gradiva

Knjižničarsko gradivo stručno obrađuju u knjižnici koja vodi slijedeće kataloge:

- inventarnu knjigu — odvojeno za knjige i periodične publikacije,
- abecedni imenski katalog,
- katalog po naslovima,
- stvarni sistemski katalog uređen po UDK (univerzalna decimalna klasifikacija).

Osim ovih kataloga knjižnica vodi i slijedeće pomoćne kataloge:

1. Kartoteku periodičnih publikacija uređenu po abecedi stvarnih naslova revija, gdje vodi evidenciju o redovnom pristizanju pojedinih brojeva,

2. kartoteku posuđenih revija uređenu po abecedi naslova revija,

3. kartoteku posuđenih knjiga i revija uređenu po abecedi naslova korisnika,

4. kartoteku kruženja revija uređenu po abecedi naslova revija, koja sadrži imena korisnika po prioritarnom redosljedu, po kojem im šalje reviju,

5. kartoteku narudžbi,

6. izvadak klasifikatora UDK za signature.

U inventarni katalog upisuje se pregledno i žigovima knjižnice opremljeno knjižnično gradivo sa skraćenim bibliografskim opisom. U odgovarajuće rubrike upisuje se i cijena, broj računa i dobavljača publikacije.

Knjige i periodične publikacije treba katalogizirati po katalogizacijskim pravilima za znanstvene knjižnice. Knjige treba klasificirati po UDK i po teom se sistemu postavlja na police.

Listovi kataloga opremljeni su sa signaturom koja temelji na UDK, a vrsni red knjiga unutar stručne grupe uređen je po abecednom redosljedu autora. Na listu kataloga zabijezhen je i inventurni broj.

Listovi periodičnih publikacija postavljani su na posebnim policama, odvojeno od knjiga po abecedi naslova. Stručno obrađeni najnoviji brojevi revija šalju se na kruženje do pojedinih korisnika za koje su oni zainteresirani. Poslije završenog kruženja knjižničar ih rasporedi na police u čitaonici, a zatim se brojevi tekuće godine sakupljaju u posebnim omotima u skladištu.

Knjižničar vodi kruženje po određenom periodičnom redu. Na kraju godine periodične se publikacije šalju na uvezivanje ili ih se ulaže u mape i postavlja na police.

Posuđivanje knjižničarskog gradiva

1. Knjige i periodične publikacije mogu se posuđivati za upotrebu u prostorijama knjižnice, na OOUR, u odjelima i za doma.

2. Knjižničarsko gradivo posuđuje knjižničar, a korisnici ga ne smiju sami posuđivati.

3. U pravilu knjige se posuđuje na mjesec dana. Korisnik može produživati vrijeme posude, ako se za posuđeno djelo ne interesiraju drugi korisnici.

4. Knjige koje su u stalnoj upotrebi u OOUR ili na odjelima mogu se posuditi i na duže vrijeme, ali za njih su pojedini korisnici isto tako osobno zaduženi.

5. Švako međusobno posuđivanje treba odmah javiti knjiž-

(Nadaljevanje na 16. str.)

Knjižnica u SGP Pionir Novo mesto

Već nekoliko godina stručni radnici u Pioniru upozoravaju kako je potrebno urediti centralnu stručnu knjižnicu, koja bi služila potrebama cjelokupne radne organizacije. Cilj naše RO sastoji se u tome kako bi što prije registrirali vlastitu istraživačku jedinicu i tako omogućili sebi uključenje u istraživački rad na području građevinarstva na nivou Slovenije i Jugoslavije te konkuriranje na natječajima za dobivanje istraživačkih zadataka koje sufinancira republička istraživačka zajednica. Jedan od uvjeta za registraciju istraživačke zajednice svakako je uređena stručna knjižnica i INDOK služba u RO. Zato je stručni kolegij 7. 12. 1982. usvojio zaključak da se u našoj radnoj organizaciji pristupi organiziranju stručne knjižnice.

Knjižnica SGP Pionir koja obavlja knjižničarske usluge za cijelu RO sastavni je dio odjela za razvoj u tehničkoj službi RZZP i počela je poslovati u sječnju (januaru) 1983.

Rad knjižnice jako je otežan zbog neodgovarajućih prostora, jer se većina stručne literature nalazi u ormarima na hodnicima tehničke službe te zbog dosadašnje slabe evidencije u naručivanju i nalaženju stručne literature.

Za normalno poslovanje knjižnice potrebno je u 1983. dobiti odgovarajući prostor i opremu te postići da svi korisnici stručne literature u RO SGP „Pionir“ posluju u skladu sa poslovnikom knjižnice.

POSLOVNIK KNJIŽNICE SGP PIONIR NOVO MESTO

Ovim se pravilnikom uređuje rad knjižnice SGP Pionir Novo mesto te status, zadaci, nabavka gradiva za knjižnicu, stručna obrada knjižničarskog gradiva i posuđivanje gradiva.

Status knjižnice

Knjižnica SGP Pionir Novo mesto organizacijski je dio odjela za razvoj u tehničkoj službi RZZP. Unutarnji rad knjižnice vodi knjižničar koji je podređen voditelju odjela za razvoj koji vodi cjelokupan rad odjela. Tehnički je direktor vanjski potpisnik.

Zadaci knjižnice

Zadatak je knjižnice podržavati i razvijati rad SGP Pionir. Taj zadatak obavlja tako što:

— nabavlja, stručno obrađuje, čuva i posređuje knjige i

knjižničarsko gradivo koje se odnosi na područje rada SGP Pionir,

— stručno obrađeno knjižničarsko gradivo raspoređuje OOUR i odjelima odn. naručiteljima i vodi evidenciju o tome,

— suraduje sa centralnim katalogom koji je nalazi u centralnoj tehničkoj knjižnici u Ljubljani i u Studijskoj knjižnici u Novom mestu,

— suraduje sa centralnom tehničkom knjižnicom u Ljubljani na koordinaciji nabavke strane literature,

— suraduje sa Jugoslavenskim zavodom za standardizaciju, naručuje nove standarde, fotokopira ih i šalje naručiteljima.

Nabavka knjižničarskog gradiva

OOUR i odjeli RZZP preko knjižnice naručuju svu literaturu. Knjižnica na temelju internih narudžbi i odobrenja tehničkog direktora nabavlja gradivo za knjižnicu i potvrđuje ra-

(Nadaljevanje s 15. str.)

ničaru kako bi uredio osobno zaduženje, koje korisnik potvrdi potpisom.

6. Revije se isto tako posuđuje na četrnaest dana. Brojevi tekućih godišnjaka koji su uključeni u kruženje posuđuju se u pravilu za tjeđan dana i to tek poslije završenog kruženja.

7. Brojevi tekućeg godišnjaka onih revija koje su potrebne isključivo samo u jednoj OOUR ili odjelu mogu u OOUR ili odjelu ostati preko čitave godine, a na kraju godine kompletan godišnjak treba vratiti knjižnici.

8. Knjižnica svojim korisnicima posuđuje knjižničarsko gradivo i iz drugih knjižnica u skladu sa uputama o posuđivanju knjiga među knjižnicama u SRS i među drugim republikama. U skladu sa ovim poslovnikom knjižnica svoje knjižnično gradivo šalje i drugim knjižnicama.

9. Privrednim organizacijama i zavodima koje nemaju svoje knjižnice, knjige se posuđuju na temelju službene i pismene molbe u kojoj jamče za posuđeno knjižničarsko gradivo. Kod takvog posuđivanja može se rok posuđivanja produžiti najviše dva puta.

10. Korisnik odgovora za posuđeno knjižničarsko gradivo. Ako korisnik ošteti ili izgubi posuđeno knjižničarsko gradivo, mora naknaditi nastalu štetu.

11. Prije odlaska iz radne organizacije svaki korisnik mora knjižnici vratiti posuđeno gradivo odn. naknaditi nastalu štetu.

12. Zbog lakšeg poslovanja pojedine OOUR mogu urediti pomoćne knjižnice, ali one moraju poslovati u sklopu knjižnice u tehničkoj službi i to tako da svo knjižničarsko gradivo naručuju preko knjižnice u tehničkoj službi, a zatim osobe

zadužene za knjižnicu OOUR osobno posuđuju knjižničarsko gradivo u knjižnici tehničke službe te ga dalje posuđuju preko svojih knjižnih listića i svoje kartoteke posuđivača.

Ovaj poslovnik usvojio je i potvrdio radnički savjet RO na 9. redovnoj sjednici dana 14. 6. 1979.

živa kronika

V času od 1. februarija do 1. marca 1983 so nastale naslednje kadrovske spremembe:

V tozdu MKI so nastopili delo: Nosan Zvone (ključavničar), Špelič Marjan (strojnik), Šehić Jusuf (zidar), Rolih Marjan (delavec), Kajtazovič Senad (elektroinštalater) in Gril Marjan (strojni tehnik).

Iz JLA so se vrnili: Šalehar Marjan (strojnik), Kukenberger Emanuel (avtomehanik), Zbašnik Anton (avtoklepar) in Muhič Ivan (strojni ključavničar) – vsi v tozd MKI

V DSSS so bili prerazporejeni: Kolenc Božidarka iz IB, Znidaršič Andrej iz tozda LO, Cesar Zdenka, Blažič Anica in Škrajnar Ana.

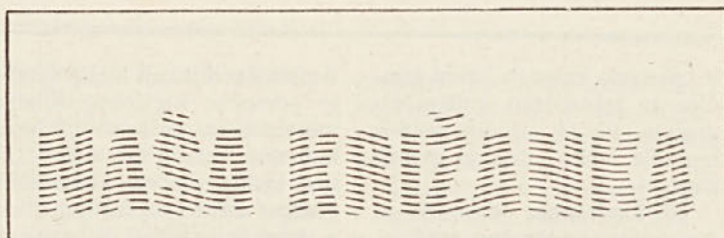
V tozd PB sta bili sprejeti: Bele Irena (gradbeni tehnik) in Čelič Ivica (gradbeni tehnik).

BARBIČ NADA

ŽIVA KRONIKA V TOZDU GO METLIKA

Delovno razmerje je sklenil: Plasaj Stjepan (zidar KV) – prišel iz JLA.

Upokojil se je: Mateljan Josip (zidar KV).

	KIPAR	ZDRAV. VEŠČINA	ŽALOŽ. PAKET	BEKA V ANGLIZ	NADT. PENJAL IME	POŠKO-DOVANJE	OSOBNA ŠOLA	ČASTAN VESTA	BELI ŠPOBT	POVAHO-BITEV	DVIGANJE
NOVAK. GRAB. POŠTAR							KRČMAR				
KOVANJE PROSTOR							PEŠKO IME				
BESEDA BREF. POUČBE							VESTA BIK. TEARNS	TRADNIK IME BIK. ŠUBICA			
ELIJA KOČIČKA				PRIVED. MINISTRIJA SV. DEL. SVETA							
KEM? ŽALOŽ. TITAN			ELAN AKTIVA								OMRŠ. KLETI
DIVANJE STRAN			SOVJET. FIZIK							ZUP. KOSMAČ ŠIRIČIČE	
PODVA V TABOJI-ŠCU					AVT. OZ. VEŽANJE TIVE. H. IME		KARTA PEŠ. TABOJU	OVŠ. BOTA POLJAK. RUTER KROTHK.			
	SLAV. PEVAJ. (ZANKO)	POGA BU. KULIŠIČ SAS. OLČIČE				OTROČKA NALET. BOKREK.					
AM. INŽINER. TRIGLAVA-ČA							VESTA KRITINE				
LETO VEŽANJE							MEŠTO V KAVSKI POLJAK. BOLAČE LOZJE				
ITAL. MOŠKO IME					VOZARSKI ČIM. KANAD. PELOVINA						
OKR. ZA EVRUTU-ALAO			MOLČANJE ANG. FINE IN KENIK (DOLAN)				NIKALNA GEČKA ČEKA		PEŠ. GE. BILGOK. GOLF V ELPI	MEŠTEČ. PEŠ. ŽANDEU	
RADIOAK. KEM. J. PLEMEN						AM. PLEM. (BREM) SOPEŠNI ČEBE					
	PEŠKA. POROČ. (BETROD-NEP)	PEŠ. BIK. MLAGINJE TUZE. FEN. IME						IT. MEŠTO. B. STO. INEAKRE? ŽEPEŠ	MEŠ. ŽAL. SA LITIZ. POKREŠAN V SAUBAR		
DALJINA							MEŠTO V ANERANOV. KOBICA				
IT. MOŠKO MOŠTO						AM. ASTRO-NAVY. POVEČ. MEKA					HALSAND. JARLE
PEŠKA PEREK-ANICA				ŽOPEŠ. ŠKI. ŽAVŠT							
JAPON. OBILKA BUDIHA				OBILKA VEŠTAV. ŠLADJE							

Zamenjava osebnih izkaznic - obvestilo

V skladu z določbami veljavnega zakona o osebni izkaznici so dolžni vsi občani, katerim je bila osebna izkaznica izdana pred 1. 7. 1981, najkasneje do oktobra 1984 sedanjo osebno izkaznico zamenjati za novo.

Izpolnite to zakonsko dolžnost še v tem letu, ko bo organizirana akcija zamenjave, in se izognite kršitvi zakona in neveljavnosti, ki jih boste imeli z neveljavno osebno izkaznico po poteku roka za zamenjavo (npr. v banki, pošti in dr.).

Zahtevi za zamenjavo osebne izkaznice, ki jo lahko vložite samo osebno v uradnih urah na sedežu sekretariata za notranje zadeve občine Novo mesto (nova stavba občinske skupščine), Novi trg 6 v Novem mestu, ali na krajevnem uradu, na območju katerega stalno prebivate, ste dolžni priložiti dve enaki fotografiji, namensko izdelani za osebno izkaznico, velikost 3x3,5 cm v črno-beli ali barvni tehniki, in staro osebno izkaznico.

Pričakujemo vaše sodelovanje in razumevanje.

SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE

Jutri

Napil se je veter krvi, raztrgal človeške vezi, podviljan od strasti poblznelih ljudi.

Napil se je veter krvi, z nasmehom moči hrumi skozi gozd pobitih ljudi.

Napil se je veter krvi, – ni utišal otroški ga jok, – ni preglasil matere stok, – ni zadušil sveta ga obok, naprej v daljave hiti... Kje ste še žrtve, da spijem vam kri?

In ko nazadnje pijan se umiri, spoznanje kasno ga spreleti: o, prekleto... saj tudi v otroku mojem ni več krvi...!

ANTON GRANDOVEC

Pionir je glasilo kolektiva SGP Pionir Novo mesto. Izhaja enkrat na mesec v nakladi 3500 izvodov. Odgovorna urednica Katjuša BORSAN, namestnik Marija JUREKIČ (za tozd MKI); člani uredniškega odbora: Boris POŽEK (za tozd Gradbeni sektor Ljubljana), Ida SLAPŠAK (za tozd Gradbeni sektor Krško), Eva ŠUŠTERŠIČ (za tozd Gradbeni sektor Novo mesto), Branimir GRAŠOVEC (za tozd Gradbeni sektor Zagreb), Niko ŽIGANTE (za tozd Togrrel), Alojz LENARČIČ (za tozd Lesni obrat), Polona PLAZNIK (za tozd Projektivni biro), Zora KAZAKOVIČ (za tozd Keramika), Anica BEDNARŠEK (za tozd Gradbeno operativna Metlika), Jožica HAJNIČ (za DS interna banka) in Darinka KREVS (za DSSS).

Naslov uredništva: Pionir, glasilo kolektiva SGP Pionir, 68000 Novo mesto, Kettejev drevored 37.

Stavek, film in prelom: DITC Novo mesto, tozd Grafika; tisk: DITC Novo mesto, tozd Tiskarna; lektoriranje in tehnična ureditev: DITC Novo mesto, tozd Časopis Dolenjski list (novinarski servis).